

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

70/77

Vordingborg Realskole.

Statens pædagogiske Studiezamling
København V.

Efterretninger

om

Vordingborg Realskole

for

Skoleaaret 1876—77.

Ved

J. C. M. Ørum,

Cand. theol., Skolens Bestyrer.

Vordingborg.

Trykt i I. O. Willerups Bogtrykkeri.

1877.

Nogle Ord til bedre Forstaaelse.

I en Betænkning, som Præstø Amts Skoleraad har afgivet over Rektor Bergs Forslag til en Forbindelse mellem Almueskolen og den lærde Skole, hedder det (se „Vordingborg Avis“ for 11te November 1876):

„Derimod turde man sikkert haabe, at lidt efter lidt det samme vilde indtræde, som finder Sted i Vordingborg, nemlig at Landbrugerne mere og mere lade deres Born besøge Realskolen, hvorved de for det praktiske Liv stedse mere nødvendig blivende Kundskaber, som denne Skole meddeler, vilde udbredes videre i Landbefolkningens Kreds.“

Selvfølgelig har jeg læst denne Udtalelse fra Skole-raadet med stor Tilfredsstillelse. Den indeholder en varm Anerkjendelse af Realskolen, ikke blot den i Vordingborg, men af Realskolen som saadan, en Anerkjendelse af dens Nytte og Betydning saavel for Landet, alt-saa navnlig for Gaardmandsklassen, som for Kjøbstads-befolkningen; — den stemmer, saavidt jeg skjønner, med hvad jeg udtalte i Programmet for 1875, nemlig at Realskolen er en hensigtssvarende Skole for Middel-

standen i Byen og paa Landet (Kjøbmænd, Haandværkere, Gaardmænd), en Skole, der er egnet til at opdrage en oplyst, fri og selvstændig Middelstand og til at føre By og Land sammen ved at give Børnene et fælles Dannelses-Grundlag. Og ganske vist vilde Realskolen kunne udrette store Ting, udbrede Oplysning og nedbryde unaturlige Skranker, som Fordomme have opreist, hvis alle de, som kunne, være sig paa Landet eller i Byen, vilde sende deres Børn derhen, og saa lade dem gaa Skolen fuldt ud, i Erkjendelse af, at hvor et større Resultat skal opnaaes og en større Kundskabsmasse tilegnes, der maa ogsaa længere Tid til, der kan Barnet ikke have fuldendt sin Skolegang med 14 Aars-Alderen.

Men det er endnu temmelig langt fra, at man har indset alt dette. Vel har man i Byerne forstaaet, at Livet kræver flere Kundskaber end de, som Almueskolen meddeler, og denne Erkjendelse har blandt Andet affødt Realskoler i de fleste Kjøbstæder, som imidlertid hidtil ikke have stiftet den Nytte, som de kunde og burde, fordi man tager Børnene for tidlig ud. Paa Landet derimod bliver man for det Meste staaende ved Almueskolen og hvad den kan give. Forsaavidt man attraar en videre Udannelse af Ungdommen, søges den i Regelen erhvervet ved at lade de Unge besøge en Folkehøjskole et halvt eller helt Aar. Tidens Krav søges altsaa fyldestgjort paa Landet og i Byen paa forskjellig Maade. Jeg skal nu ikke sige noget Ondt om Folkehøjskolen; jeg tror, at den kan være gavnlig som en midlertidig Foranstaltning, indtil der er bleven bygget op fra neden, indtil Undervisningen for Børnene er bleven fyldigere;

men det véd jeg, at skal den slaas fast som Fremtidsskolen, som den normale Skole for højere Aandsudvikling, saa vil Land og By komme til at staa paa et forskjelligt Dannelsestrin og end ydermere fjernes fra hinanden, end de desværre alt ere. Og da en saadan Dobbeltthed i et Folks Undervisningsvæsen og dets Ungdoms Opdragelse eller Oplærelse i Længden ikke kan bestaa, da en af Vejene maa vælges, saa maa tidligere eller siddigere det Spørgsmaal komme frem: Er Folkehøjskolen den rette Skole for Fremmelsen af et højere Aandsliv, saa at altsaa Latin- og Realskolen kunne gaa ind, eller vil den ikke meget mere føre bort fra Forbindelsen med det europæiske Kulturliv, vil den ikke gjøre Folket baade ensidigt og stillestaaende?

At nu Folkehøjskolen for Venstre-Partiet, særlig dettes grundtvigske Fraktion, er Fremtidsskolen, den Skole, der først skal give den danske Ungdom sund og nærende Aandsføde, det kan der ikke være nogen Tvivl om. Det ser man ikke blot af Partiets Beredvillighed til paa alle Maader at støtte denne Skole, men ogsaa — omvendt — af dets Forhold til Landets højere Skoler. Det har stadig forlangt Latinskolernes Antal indskrænket; det har skaaret deres to nederste Klasser bort og derved gjort Adgangen til dem vanskeligere; det har forhøjet Skolepengene; det nægtede i sidste Sessjon at forøge Fripladsernes Antal i dem. Og hvad Realskolen angaar, saa er det jo bekjendt, at da for en Tid siden Kultusministeren foreslog Oprettelsen af et Antal Realskoler paa forskjellige Steder i Landet, stillede Venstre sig afgjort mod dette Forslag. Det er altsaa tydelig nok

hvad Venstre elsker og hvad det ikke synes om, og hvorhen det stiler. Folkehøjskolen er den nye Sol, der skal skinne paa den danske Himmel og med sine mægtige Straaler bortsvide de andre Skoler. Var det ikke saa, var Folkehøjskolen for Venstre kun en midlertidig Institution og ikke, om jeg saa maa sige, dets Ideal, da vilde dets Forhold til Landets højere Skoler ikke være saa lunken, saa kjøligt; men det vilde fremfor Alt antage sig dem og støtte dem, saa at ethvert Barn i Landet kunde modtage en til dets Evner svarende Aandsdannelse.

Det er ikke min Mening med disse Linier at sige, at Venstre ikke har Interesse for Folkets Oplysning. Det kunde aldrig falde mig ind, og saaledes kan det Foranstaaende vel næppe heller opfattes. Oplysningen er en Sag, der i høj Grad beskæftiger Venstre. Men medens vi andre ville fremme den ved en Forbedring og Udvikling af det Bestaaende, vil Venstre føre den frem ved at lægge en ny Grundvold: Friskolen og Folkehøjskolen. Statsskolen i alle dens Forgreninger tiltaler ikke Venstre, mindst dog Latinskolen. Det tolererer det Bestaaende, men det ynder det ikke; det har det Haab, at det lidt efter lidt skal sygne hen af sig selv og give Plads for nye, mere livsfriske Ungdomsskoler: Friskolen og Folkehøjskolen. Saaledes forstaar jeg Venstre. Men naar saaledes To ville fremme en Sag paa forskjellig Maade, kommer naturligvis den Ene til at lamme den Anden. Regjeringen — det har da hidtil været Tilfældet — vil i Oplysningssagen en Vej, Venstre en anden; Man kan langtfra kalde dem en Sjæl og en Tanke;

tværtimod de staa skarpt mod hinanden, ogsaa i dette Anliggende, vel det vigtigste af alle. Det var i Betragtning heraf, at jeg i forrige Aars Program skrev: „Hvad Staten angaar, da lammes den i at gjøre noget ved det i Folkerepræsentationen fremherskende Frihedsprincip og Antipathien mod den sorte Skole.“

Denne Ytring har Hr. Folkethingsmand Th. Nielsen fundet saa anstødelig, at han har læst den op i Folkethingssalen og anført den som et Bevis paa, hvor upartisk Finansudvalget er, siden det desuagtet har bevilget Vordingborg Realskole det Tilskud af den almindelige Skolefond, som den har havt i nogle Aar. Jeg kan ikke forstaa, hvad forargerligt der er i hin Ytring. Muligvis har Hr. Th. Nielsen ment, at jeg vilde sigte Venstre for ikke at have Interesse for Folkeoplysningen. Det er en Misforstaaelse, hvad den ærede Rigsdagsmand forhaabentlig vil have set af, hvad jeg her har skrevet. Jeg har kun villet antyde, at der i Skolesagen herhjemme gaa to Strømninger, der krydse hinanden. Gik det efter Venstres Ønske, vilde Friskolen og Folkehøjskolen være ene-raadende; stod det til Regjeringen, vilde det Bestaaende søges udviklet og frugtbargjort i videst mulig Omfang. Der kan da umuligt være noget Forargerligt i at sige dette, som dog er sandt.

Jeg kan imidlertid ikke slutte disse Bemærkninger uden at udtale min Forundring over, at Hr. Th. Nielsen har bragt mine Ord frem paa en saadan Maade, som han har gjort*). Har han villet anvende en Trusel mod

*) Hans Ord lyde saaledes: „Jeg kunde nævne som et andet

mig, eller skal det være en Irettesættelse, en Irettesættelse til mig eller muligvis til Kultusministeriet eller Byraadet, fordi de ikke have givet mig en Tilrettevisning, maaske endog min Afsked? Thi hvorledes skulde det paa nogen Maade kunne komme Skolen til Skade, saa den tabte Tilskuddet fra Staten, den Omstændighed, at jeg muligvis havde brugt et mindre forsigtigt, et mindre vel valgt Udtryk? Hvad Bevis for Upartiskhed kan der da udledes af, at man, „uanset mine Ytringer“, har bevilget os Tilskuddet? Dette forstaar jeg oprigtig talt ikke.

Henvendelse til Forældrene.

Der er efterhaanden bleven forebragt mig flere Ønsker fra Forældrenes Side. Og da vi Lærere her ved Skolen gjerne ville komme Forældrene imøde, naar vi kunne, saa have vi gjort disse Ønsker til Gjenstand for Forhandling mellem os. Der er saaledes blevet spurgt, om Undervisningen i Vintermaanederne ikke kunde begynde Kl. 9 istedetfor Kl. 8. Vi ere komne til det Resultat, at dette vil kunne tilstedes, hvad de nederste Klasser angaar, dog kun for December og Januar Maaneder, saa at disse Klasser altsaa

Exempel, at vi give Understøttelse til Vordingborg Realskole, uagtet der staar i Indbydelsesskriftet, at det er tunge Tider for Undervisningsmandene, fordi, siger Bestyreren, der vistnok tales en hel Del om Undervisningsvæsenets Vigtighed for Samfundet, om Skolens store Betydning for Barnet, om Kundskabers Værd o. s. v.; men derved bliver det. Og hvad Staten angaar, da lammes den o. s. v. Til Trods for denne Udtalelse har det dog ikke kunnet falde os ind at stryge Tilskuddet, og jeg tænker det ærede Medlem (Brix) deri vil have tilstrækkelig Bevis for, at man just ikke gaar meget partisk frem eller rettere, slet ikke er partisk.“

i den Tid fik et noget begrænset Timeantal, hvorimod det for de øverste Klasser ikke lader sig gjøre, uden ved at udskyde Skoletiden til Kl. 3.

Ligeledes have Forældre oftere fremsat det Ønske, at deres Børn maatte blive fritagne for at lære Fransk. Og naar der tages Hensyn til, at Børnene ofte kun besøge Skolen for en kortere Tid og stundom ikke evne alt det Stof, Skolen lægger for dem, saa falder det vanskelig at afslaa en saadan Anmodning. Lærerne ere derfor enige om at ombytte Fransk i 2den Klasse med det lettere Sprog Engelsk og først paabegynde Fransk i tredie Klasse og dernæst om rent at fritage dem af Eleverne for dette Sprog, som ikke skulle tage Afgangsprøve, eller hvis Evner ikke strække til, dog saaledes, at de Timer, de derved faa fri, blive anvendte paa anden Maade. Imidlertid er dette saa gjennemgribende en Forandring, at man Intet vil foretage sig i saa Henseende uden at indhente Byraadets og Ministeriets Samtykke.

For end ydermere at indrette Skolen i Overensstemmelse med Forholdene have vi besluttet, at indføre Naturlære i 3die Klasse — den Klasse, hvori saa Mange afslutte deres Skolegang — dog uden Benyttelse af Bog. Og endelig ere vi villige til at give de Børn af Byens og Omegnens Skoler, der ønskes optagne i Skolen, i et særskilt udenfor Skoletiden liggende Kursus, en saadan Forberedelse, at de kunne optages i en til deres Alder svarende Klasse.

Endnu kun dette. Vi have, som bekjendt, her ved Skolen en Forberedelsesklasse. Det er fornemmelig dens Opgave at lære Børnene at læse rent og flydende, skrive Sammenskrift og regne de fire Regningsarter i ubenævnte Tal; den stræber i det Hele at give de Smaa en saadan Vejledning, at de uden Vanskelighed kunde følge med i Skolens nederste Klasse. Det er imidlertid i de senere Aar bleven almindeligt at sætte Smaafolkene i andre Skoler; Grunden dertil kjendes ikke. Naturligvis modtage vi derfor Børnene mere eller mindre vel forberedte. Og det er derfor min venlige Anmodning til Forældrene, at de i Betragtning af, at Forberedelsen vil blive mere ensartet, naar den foregaar

hos os, og af, at de smaa Forhold her i Byen ikke tilstede nogen Splittelse, for Eftertiden ogsaa ville sende deres mindre Børn til os.

Skolens Virksomhed i 1876—77.

Femte A. Flors Læsebog til Oplæsning og Analyse; lært udenad: Modersmaalet, Perlen, den gamle Bog. Der er oplæst forskjellige Værker af Øhlenschläger, Heiberg, Winther og Paludan-Müller. 35 Stile. — Tysk: Hjorts Læsebog, S. 1—59, 187—235; Halvdelen af Kellers Mustersammling; 4de og 5te Akt af Schillers Wilhelm Tell; Simonsens Syntax og Formlære; Lorenzens Stiløvelser; 50 Stile. — Fransk: Borrings Læsebog for Mellemlasser, S. 74—132; Etudes littéraires, S. 119—172; 300—318; Ingerslevs Grammatik; 17 Stile. — Engelsk: Marryats „the children“, S. 316—ud; det Meste af Morris English reading-book; Listovs Læsestykker Nr. 1; 24 Stile. — Historie: Blochs Lærebog, helt igjennem. — Geografi: Hele Erslev Nr. 2. — Naturhistorie: Hele Lützens Zoologi og Strøms Botanik. — Naturlære: Deichmann-Branths Lærebog og Jørgensens Begyndelsesgrunde i Kemi helt igjennem. — Arithmetik: Efter Steen Logarithmer, Rentesregning og Rækker; repet. hele Pensumet; Opgaver hjemme hver Uge. — Geometri: Mundt, § 345—ud; repet. hele Bogen. — Tegning: Geometrisk og Frihaands-tegning efter Helstedts Tegnebøger, enkelte Elever efter Landskabstegninger.

Femte B. I Dansk, Fransk, Geografi, Naturhistorie og Tegning som 5te A. — I Tysk: Hjort, S. 28—59; 122—159; 162—173; 183—186; Simonsens Formlære; Jürs og Rungs Materialier, S. 81—ud; 38 Stile. — I Engelsk the children, S. 167—81, 230—ud; Listovs Ledetraad Nr. 2, S. 52—ud; Læsestykker, 1ste Afd., S. 1—27; 33 Stile. — Religion: Assens mindre Bibelhistorie, Josva og det gamle Testamente ud. — Historie: Bloch: Folkevandringen og Middelalderen. — Naturlære: Jørgensen, S. 1—32; iøvrigt som 5te A. — Steens Arithmetik: Potens, Rod, Ligninger med en ubekjendt og kvadratiske Ligninger; Opgaver hjemme hveranden Uge. — Mundts Geometri, § 175—§ 345.

Fjerde Klasse. Dansk: Flors Læsebog til Oplæsning og Analyse. Lært udenad: Henrik og Else, Thorvaldsen, Julen i en Præstegaard; 40 Stile. — Tysk: Hjort, S. 28—79; Simonsens Formlære: Hovedordenes Kjøen og Deklination, Adjektiv, Pronom., Talord, Verber; Jürs og Rungs St. 52, 57—68, 70, 73, 76, 77, 82; 35 Stile. — Engelsk: the children, S. 230—290; Listovs Ledetraad, 2. Afd., S. 52—ud; 25 Stile. — Fransk: Borring, S. 20—53; 74—92; Ingerslev: De uregelmæssige Verber, repet. Tallet, Kjønshøjning, Pronominer; 15 Stile. Kursorisk er læst efter Borring, S. 53—62. — Religion: Balslevs Katekismus til „Fadervor“; Assens: fra Josva—Rigets Deling; ny Testaments Historie til S. 129; Ps. 3, 63, 126, 163. — Historie: Bloch: Oldtiden—Folkevandringen; Kofod: Katharina den Anden—ud. — Geografi: Erslev Nr. 2 forfra til Holland.

— Naturhistorie: Lütken Nr. 2, Mennesket, Pattedyr, Fugle, Krybdyr; Strøm: Formlære, frikronbladede Blomsterplanter. — Naturlære: Deichmann-Branth: Mekanisk Fysik, en Del af Lyskæren. — Arithmetik: Efter Smiths Lærebog de fire Regningsarter, Proportioner og Decimalbrøk. — Geometri: Samme Lærebog, § 1—144 med nogle Forbigaaelser. — Tegning: geometrisk og Frihaandstegning efter Helstedes 3die og 4de Hefte.

Tredie Klasse. Dansk: Matzens Læsebog III, S. 40—45; 193—240; 335—362. Lært udenad: Kong Christian, Ludvig Holberg, Christian den Anden, Holger Danskes Hilsen; 65 Stile, Diktat og Gjenfortælling. — Tysk: Rungs Læsebog, S. 111—128; 152—162; 169—173; Jürs og Rung: St. 22—26, 30, 32—41; — Simonsen: Substantivets Kjønn og Deklination, Adjektivets Deklination og Komparation, Hjelpeverber og „loben“, Præpositioner; 20 Stile. — Engelsk: Listovs Ledetraad Nr. 1; 30 Stile. — Fransk: Borring, S. 1—33; Pronom. og de vigtigste uregelm. Verber; 22 Stile. — Religion: Buddene, de tre Troesartikler, Sakramenterne; Assens: Josva—Jesu andet Ophold i Jerusalem; Ps. 161, 249, 321, 330, 337, 444, 517. — Historie: Kofod: Borgerkrigene i Rom—Ludvig den 14de. — Geografi efter Erslev Nr. 4: Østerrig-Ungarn og ud. — Naturhistorie: Lütken: Leddyr og Bløddyr. — Regning: Brøk og Reguladetri i Brøk. — Tegning: Helstedes 3die og 4de Hefte.

Anden Klasse. Dansk: Matzens Læsebog, anden Del; lært udenad: En Kokosnød, Bjørnen som

Rytter, Kirsten Pils Kilde, den firbenede Proletar, Godgjørenhed; c. 80 Stile. — Tysk: Kaper & Simonsen, S. 32—56; Jürs og Rung, 7 første St.; Simonsen: Artiklerne, Substantivets og Adjektivernes Deklination, personl. Pron., Hjelpeverberne og „loben“. — Fransk: Ahn, § 1—52 og „la belle et la bête“; 21 Stile. — Religion: Buddene og de 2 første Troesartikler; hele Balslevs Bibelhistorie; Ps. 63, 444, 141, 352, 457, 234, 57. — Historie: Erslev: Frederik den Anden—ud; Kofod: Cyrus—Borgerkrigene i Rom. — Geografi: Erslev Nr. 4, Mellemeuropa—Sydeuropa. — Naturhistorie: Koldblodige Hvirveldyr, Insekter efter Lütken. — Regning: Reguladetri, de fire Species i Brøk. — Tegning: Helsteds andet og tredie Hefte.

Første Klasse A. Dansk: Matzens Læsebog, 2den Del, S. 140—ud; lært udenad: Hvad Bøgetræet sang, Ræven og Ravnene, den dræbte And, Eneboerens Sang, Kokosnødden, det døende Barn, Smeden paa Helgoland, Fiskerens Hjemkomst, den firbenede Proletar; c. 70 Diktatstile. — Tysk: Simonsen og Kaper: S. 12—32. — Religion: Luthers lille Katekismus med Forklaring; det gamle Testamente efter Balslev; Ps. 136, 143, 161, 224, 285, 309, 516, 88. — Historie: Erslev, til Valdemar den Store; Kofod, til Cyrus. — Geografi: Erslev Nr. 4, fra Mellemeuropa til England. — Naturhistorie: Pattedyr og Fugle, efter Lütken. — Regning: de fire Species i benævnte Tal og Reguladetri. — Tegning: Helsteds 2det og 3die Hefte.

Første Klasse B. Dansk: Matzens 2den

Del; lært 9 Digte udenad; 70 Stile, Diktat eller efter Bog. — Tysk: Simonsen og Kaper, S. 1—12. — Religion, efter Balslev, Saul—Jesus opvækker Lazarus; Ps. 146, 149, 171, 209, 222, 233, 277. — Historie: Erslev, til den oldenborgske Stamme. — Geografi: Erslev Nr. 4, Danmark og Europas sydlige Halvøer. — Naturhistorie som 1ste A. — Regning: de fire Regningsarter med benævnte Tal; Nogle Reguladetri med hele Tal, Enkelte Brøk.

Forberedelsesklassen. Dansk: Halvdelen af Matzen, 1ste Del; skrevet paa Tavle efter Bog; lært nogle Digte udenad. — Religion, Historie og Geografi som 1ste B. — Regning: de fire Regningsarter i ubenævnte Tal.

Fagfordeling. Lærerpersonalet.

Fagene have i de forskjellige Klasser havt følgende

Timeantal:

	V Kl. A	V Kl. B	IV Kl.	III Kl.	II Kl.	I Kl. A	I Kl. B.	Fbkl.
Dansk . . .	3	"	3	4	5	7	"	8
Tysk . . .	3	"	3	3	3	3	2	"
Fransk . . .	3	"	3	3	3	"	"	"
Engelsk . .	3	"	3	3	"	"	"	"
Religion . .	1	"	2	3	3	3	"	3
Historie . .	3	"	3	3	3	3	"	2
Geografi . .	2	"	2	2	2	2	"	2
Naturhist. .	2	"	2	2	2	"	2	"
Naturlære .	1	2	1	3	"	"	"	"
Mathematik .	5	"	5	4	"	"	"	"
Regning . .	1	1	1	2	4	4	4	5
Skrivning . .	"	"	"	3	3	4	"	5
Tegning . .	2	"	2	2	2	"	2	"
Sang . . .	2	"	2	2	2	"	2	"
Gymnastik .	2	"	2	2	2	"	2	2
	36	36	36	36	34	34	34	27

Ligesom forrige Aar have Eleverne i 5te og 4de Klasse ikke havt særskilte Skrivetimer paa Skolen, men have maattet skrive hjemme til Forevisning for Skrive-læreren. Der vaages over en god Haandskrift ved Ordenskarakter for de skriftlige Arbejder.

Paa Grund af det ringe Antal Elever i Forberedelsesklassen, har denne Klasse været forenet med 1ste B i de fleste Fag.

Bestyreren har læst Dansk og Engelsk i 4de og 5te, Tysk i 3die—5te, Religion i 3die og 5te Kl.; — 30 Timer.

Hr. Kand. Winding: Historie og Geografi i 1ste A—5te Kl., Tysk i 1ste Kl.; — 33 Timer.

Hr. Kand. Pedersen: Fransk i 2den—5te Kl., Religion og Geografi i 1ste B og Fbkl., Naturhistorie i 1ste, Skrivning og Sang i alle Kl.; — 32 Timer.

Hr. Kand. theol. Møller: Mathematik i 4de og 5te, Regning i 3die—5te, Religion i 4de, Dansk i 1ste Kl. A, geometrisk Tegning i 4de Kl.; — 33 Timer.

Hr. Seminarist, med udvidet Examen, Matthiesen: Naturhistorie i 2den—5te, Naturlære i 4de og 5te, geometrisk Tegning i 5te, Dansk og Engelsk i 3die, Tysk i 2den, Regning i 1ste A og 2den Kl.; — 34 Timer.

Hr. Seminarist Rasmussen: Frihaandstegning i alle Klasser, Religion i 1ste og 2den, Dansk i 2den,

Dansk, Regning og Historie i 1ste B og Forbkl.; — 34 Timer.

Hr. Arrestforvarer Tapdrup: Gymnastik og Svømning i alle Klasser; — 6 Timer.

Elevantal. Beneficier.

Skolen tæller for Tiden (1ste Juni) 86 Elever, nemlig:

11 i 5te Klasse,

9 i 4de —

13 i 3die —

18 i 2den —

28 i 1ste —

7 i Fbkl.

Der er i Aarets Løb bleven indmeldt 12, udtraadt 17, hvoraf 3 tog Afgangsprøve; Resten udmeldtes i Anledning af Konfirmation, Fraflyttelse (1) eller Sygelighed (1); 1 indsattes i Nyraad Skole. Den største Udtrædelse fandt Sted 1ste April, idet da 8 forlod Skolen umiddelbart før deres Konfirmation.

Fri Skolegang have havt: J. D. Monefeldt af 5te, J. Krieger af 4de (nu udtraadt), K. Jensen og H. Thomsen af 3die, H. P. Hansen af 2den og O. Schlichting af 1ste Kl.

Før halv Betaling gaa: P. N. Pedersen af 4de, F. Moe af 1ste, F. Schrøder af 3die og Th. Staal af 2den Kl. — Sparekassen betaler den anden Halvpart.

Skolehjælp af Valø Stifts Midler ville i Aar tilfalde: M. Christophersen og C. Jørgensen, hver med 50 Kr., og J. Monefeldt med 100 Kr.

Det Schou-Bechmannske Legat paa 40 Kr. vil blive lige delt mellem H. Johansen og L. Jensen af 5te A.

Renterne af **Skolens Jubilæumslegat** til Anskaffelse af Bøger ville tilfalde K. Jensen og M. Hansen af 3die Kl. til lige Deling.

Afgangsprøve

af højere Grad afholdtes i 1876: den skriftlige den 15de og 16de Juni, den mundtlige den 7de, 8de og 12te Juli. I Bedømmelsen deltog foruden Skolens Lærere paa Ministeriets Vegne Hr. Professor L. Ussing i Dansk, Tysk, Engelsk, Historie, Geografi, Hr. Adjuunkt Petersen fra

Roskilde i Mathematik og Naturlære; desuden Hr. Distriktslæge Gundel i Fransk og Naturhistorie.

Opgaverne ved den skriftlige Prøve vare:

Udarbejdelse i Modersmaalet: Columbus og Cortez.

Tysk Stil. Det gamle Ægypten staar formedelst sin Kultur og Kunstfærdighed som en Gaade for os (dastehen). De sikreste Efterretninger, vi have derom, give Oldsagerne (Alterthum), disse uhyre Pyramider og Klippegrave (Felsengrab), disse Ruiner (Trümmer) af Kanaler, Stæder og Templer, denne Billedskrift, der overleverer Efterverdenen Kongernes Navne og Bedrifter. En Del af disse Værker tjente til Landets Nytte eller vare endog uundværlige for dets Bebyggelse (Anbau). Uden Kanalerne, der ledede Nilens Vand til fjerne Egne, vilde en stor Del af Ægypten være en død Ørken og kun de store Dæmninger muliggjorde (ermöglichen) Anlæggelsen (Gründung) af Stæder i den frugtbare Dal, som Oversvømmelsen flere Maaneder igjennem forvandler til en Sø. En anden Del tjener Religionen eller bevarer (erhalten) Erindringen om de Afdøde. Ingen andre Monumenter i Verden kunne rose sig af en lignende Varighed, og Billederne paa Templernes og Gravenes Vægge give en anskuelig Forestilling om Folkets Liv og Gudsdyrkelse (Gottesdienst), Felttog og Sejre, Haandværk og Kunster, og de gamle Ægyptere ere os mere bekendte end vore egne Forfædre.

Arithmetik. 1. Volumen V af en Kugle med Radius er $V = \frac{4}{3} Tc r^3$.

En halvkugledannet Skaal har en Radius paa $\frac{4}{3}$ Tommer. Hvormeget vejer den Mælk, der kan fylde Skaalen, naar et Maal Mælk vejer 1,031 Gange saa meget som samme Maal Vand, og en Kubikfod Vand vejer 61,832 Ø ? Hvor meget mindre vil Skaalens Indhold komme til at veje, naar $\frac{1}{10}$ af Mælken erstattes ved Vand?

1 Kubikfod = 1728 Kubiktommer. Der anvendes Logarithmer.

$$2. \text{ At finde } x \text{ og } y \text{ af } x + \frac{1}{y} = 2a,$$

$$y + \frac{1}{x} = \frac{2}{a}.$$

3. Hvilke Grundformler gjælde for Differensrækker (arithmetiske Progressioner)? Hvor mange Størrelser vedkommende Rækken maa der være givne, for at den kan være ganske bestemt? Kan man bestemme en Differensrække, naar det tredie Led er 5, det 6te 14 og det sidste 1001? Hvor stor er Summen af Leddene i denne Række?

Geometri. 1. Der tegnes en Firkant A B C D, som ikke kan indskrives i en Cirkel. Derpaa konstrueres en anden Firkant med Vinkelspidserne A, B, C, med samme Areal som A B C D og indskrevet i Cirklen om Trekanten A B C. Kan Opgaven altid løses? Hvor mange Opløsninger kan der faas?

2. Bevis, at Kvadraterne paa en retvinklet Trekants Katheter forholde sig som deres Projektioner paa Hypotenusen. Naar en Cirkels Diameter er delt i to Stykker, der forholde sig som $1 + \sqrt{\frac{1}{2}}$ til $1 - \sqrt{\frac{1}{2}}$, hvad er da Forholdet imellem de to Korder i den ene Halv-

cirkel, som have Stykkerne til Projektioner? Forholdet skal have det simplest mulige Udtryk.

3. I et Kvadrat er indskrevet en Cirkel, og der er slaaet Cirkelbuer fra de fire Vinkelspidser som Centrer med den halve Kvadratside som Radius. Bevis, at Arealen indenfor de fire Cirkelbuer er ligesaa stort som det Areal, der ligger mellem Kvadratet og den indskrevne Cirkel, og angiv hvilken Del af hele Kvadratets Areal hver af disse Dele udgjør, naar man regner med Archimedes's Bestemmelse af Forholdet mellem Cirkelns Periferi og Diameter. Der forlanges ordentlige Figurer; de, der have havt geometrisk Tegning, maa trække dem op.

Udfaldet af Prøven var følgende:

	Dansk Stil.	Tysk, mundtl. og skriftl.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geografi.	Naturhistorie.	Naturlære.	Arithmetik, skriftl. og mundtl.	Geometri, skriftl. og mundtl.	Points.
F. V. Friderichsen.	g.	g.	g.	mg. +	mg. ÷	mg. +	ug. ÷	mg. +	g. ÷	g.	67
O. J. E. Hee.	g. +	tg. +	g.	mg. ÷	mg. ÷	g.	mg. ÷	g. ÷	mg. ÷	tg.	54 $\frac{1}{3}$
A. R. Leifer.	mg.	mg. ÷	mg.	mg. ÷	mg. ÷	g. ÷	mg.	g.	ug.	mg. ÷	69 $\frac{1}{3}$

Halvaarsexamen afholdtes sidst i Januar. I Begyndelsen af April anstilledes en Prøve med 5te A, hvorefter følgende 5 Elever indstilledes til at underkaste sig Afgangsprøven iaar: 1) H. Johansen, f. den 27de Oktober 1859 i Langebæk; 2) L. C. L. Jensen, f. den 22de Februar 1863 i Vordingborg; 3) H. E. R. P. Pedersen, f. den 4de April 1869 i Knudsby; 4) C. T. Gundel, f. den 18de Marts 1862 i Skibby; 5) J. P. Gümoes, f. i Vordingborg den 30te Marts 1862.

Skolens Regnskab for 1876.

Indtægt.

Degnetrave, 26 $\frac{1}{4}$ Td. Byg efter Kapitalstaxt à 13 Kr. 17 Ø	345	Kr.	71 Ø.
Afgift af Stipendiefondens Jordlod, 2 $\frac{1}{2}$ Td. Byg	32	—	92 —
Leje af Skolens Jordlodder	105	—	” —
Indgaaede Skolepenge	4021	—	2 —
Renter af udestaaende Kapitaler	1118	—	10 —
Indtegningspenge	56	—	” —
Kommunens Tilskud	1800	—	” —
Underskud*)	2186	—	79 —
	9665	Kr.	54 Ø.

*) Dækkes ved et Tilskud fra den almindelige Skolefond paa 1800 Kr.

Udgift.

Lønninger	8315 Kr.	30 Ø.
Kontorholdsudgifter	122 —	59 —
Udgift ved Inventar., Bygning etc. . .	604 —	64 —
Andre Udgifter	623 —	1 —
	<hr/>	
	9665 Kr.	54 Ø.

Lærebøgerne for næste Skoleaar.

Forberedelsesklassen. Holbechs og Matzens ABC og Læsebog; Hansens Regnebog; Erslevs Danmarks-historie; Balslevs Bibelhistorie.

Første Klasse. Matzens danske Læsebog; Simonsens og Kapers tyske Læsebog for Begyndere; Erslevs Danmarkshistorie; Erslevs Geografi Nr. 4; Lützens Begyndelsesgrunde af Dyrerigets Naturhistorie Nr. 2; Balslevs Bibelhistorie; Luthers lille Katekismus.

Anden Klasse. Matzens danske Læsebog; Simonsens og Kapers tyske Læsebog; Jürs og Rungs Materialier; Simonsens Formlære; Erslevs Historie; Kofods Udtog af Verdenshistorien; Erslevs Geografi Nr. 4; Balslevs Katekismus og Bibelhistorie; Lützens Begyndelsesgrunde; Bokkenheusers Regnebog for Mellemklasser.

Tredie Klasse. Assens mindre Bibelhistorie; Listovs Ledetraad, 1ste Afd.; Simonsens og Kapers tyske Læsebog. Iøvrigt som anden Klasse.

Fjerde Klasse. Flors danske Haandbog; Hjorts tyske Læsebog; Jürs og Rungs Materialier; Simonsens Formlære; Borrings franske Læsebog for Mellemklasser; Ingerslevs Grammatik; Listovs Ledetraad Nr. 2; the children of the new forest; Blochs Historie for Realskoler; Erslevs Geografi Nr. 2; Assens Bibelhistorie; Balslevs Katekismus; Lützens Begyndelsesgrunde; Strøms Botanik; Smiths Arithmetik og Geometri.

Femte Klasse B som fjerde med Tilføjelse af Jørgensens Begyndelsesgrunde i Kemi.

Femte Klasse A. Simonsens Syntax; Kellers Mustersamling deutscher Gedichte; Listovs engelske Læsestykker og Stiløvelser, 1ste Afd.; Steens elementære Arithmetik og Algebra; Lalandes Logarithmetabeller. Iøvrigt som 5te B.

Med Hensyn til Lærebogen i Verdenshistorien i 1ste A, i Fransk i 2den (eller tredie), i Naturlære i 4de forbeholder man sig at tage nærmere Bestemmelse. — Det anses som en Selvfølge, at Eleverne i de øverste Klasser ikke kunne undvære Lexika, hvorfor man ved Tildelingen af Skolens Boglegat tænker sig dette fornemmelig anvendt dertil.

Examensskema.

Den skriftlige Afgangsprøve.

Fredag den 15de Juni.

Kl. 8—12 Dansk Stil. | Kl. 4—8 Tysk Stil.

Løverdag den 16de Juni.

Kl. 8—12 Arithmetik. | Kl. 4—8 Geometri.

Den mundtlige Afgangsprøve.

Torsdag den 21de Juni.

Kl. 8 Matematik. | Kl. 11 Naturlære. | Kl. 1 Fransk.

Fredag den 6te Juli.

Kl. 8 Naturhistorie. | Kl. 11 Tysk | Kl. 3 Geograff.

Løverdag den 7de Juli.

Kl. 4 Engelsk. | Kl. 6 Historie.

Den skriftlige Aarsprøve.

Torsdag den 21de Juni.

Kl. 8 Dansk Stil 1 A—5 Kl. | Kl. 4 Tysk Stil 4—5 B.

Fredag den 6te Juli.

Kl. 8 Regning 1 A—5 Kl. | Kl. 4 Engelsk Stil 4—5 B.

Den mundtlige Aarsprøve.

Tirsdag den 10de Juli.

Kl. 8 Religion	4 Kl.	M.	Kl. 3 Historie	4 & 5 Kl.	W.
Historie	3 —	W.	Engelsk	3 —	Mt.
Naturhist.	2 —	Mt.	Dansk	2 —	R.
Kl. 10 Tysk	4 & 5 —	Ø.	Kl. 5 Tysk	1 — B	W.
Geografi	1 B & Fbk.	P.	Fransk	3 —	P.
Religion	1 Kl A	R.	Dansk	1 — A	M.

Torsdag den 12te Juli.

Kl. 8	Engelsk 4 & 5 Kl.	Ø.	Kl. 3	Geografi 4 & 5 Kl.	W.
	Naturhist. 3 —	Mt.		Dansk 3 —	Mt.
	Fransk 2 —	P.		Religion 2 —	R.
Kl. 10	Geografi 1 — A	W.	Kl. 5	Tysk 1 — A	W.
	Regning 1 B & Fbk	R.		Dansk 4 & 5 —	Ø.
	Mathematik 5 Kl.	M.		Dansk 1 B & Fbk.	R.

Fredag den 13de Juli.

Kl. 8	Naturhist. 4 & 5 Kl.	Mt.	Kl. 3	Naturlære 5 Kl.	Mt.
	Religion 3 —	Ø.		Naturhist. 1 — B	P.
	Historie 2 —	W.		Historie 1 — A	W.
Kl. 10	Naturhist. 1 — A	P.	Kl. 5	Fransk 4 & 5 —	P.
	Religion 1 B & Fbk.	R.		Tysk 2 —	Mt.
	Mathematik 4 —	M.		Geografi 3 —	W.

Løverdags den 14de Juli.

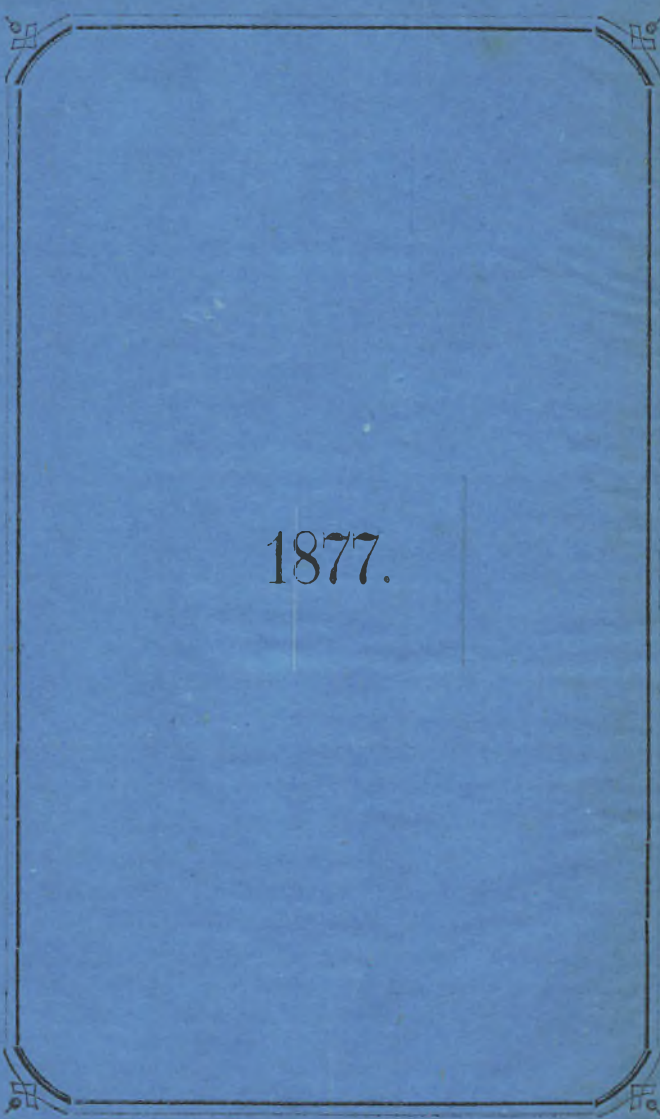
Kl. 8	Naturlære 4 Kl.	Mt.	Geografi 2 Kl.	W.
	Tysk 3 —	Ø.	Historie 1 B & Fbk.	R.

Elevernes skriftlige Arbejder og Tegnebøger ville findes fremlagte i Gymnastiksalen.

Udfaldet af Examen og Omflytningen meddeles Løverdags den 14de Juli efter Sangprøven.

Til at øvervære den mundtlige Del af Prøverne indbydes Børnenes Forældre eller Værger og hvem, der ellers maatte føle Lyst til at gjøre sig bekendt med Undervisningen.

Onsdags den 15de August begynder et nyt Skoleaar.

1877.